

**Porównanie wysokości prowizji i opłat związanych z rozliczeniami
pieniężnymi w złotych w polskim sektorze bankowym w okresie
czerwiec – grudzień 2012 r.**

Wprowadzenie

Materiał dotyczy problematyki opłat i prowizji związanych z rozliczeniami pieniężnymi w złotych w polskim sektorze bankowym, w zakresie płatności detalicznych dla osób fizycznych; przedstawia także analizę zmian badanych pozycji, najbardziej istotnych z punktu widzenia rozliczeń pieniężnych. Zgodnie z przyjętym założeniem do analizy wybierane są konta, które spośród ofert danego banku wydają się najbardziej standardowe.

Niniejsze opracowanie zawiera w szczególności analizę wysokości prowizji i opłat pobieranych przez polskie banki z tytułu realizacji płatności w złotych w grudniu 2012 r., porównanie otrzymanych danych z czerwcem 2012 r. oraz wskazanie tendencji zmian średnich cen ważonych dla poszczególnych produktów bankowych w okresie od 2005 r.

Materiał ten, po raz pierwszy przeznaczony do publikacji, na przestrzeni lat został wzbogacony m.in. o analizę kart debetowych wydawanych do rachunku, wybrane konta internetowe, usługę *cash back* oraz o dodatkowe banki. Od grudnia 2010 r. analiza została rozszerzona o pięć banków: Alior Bank SA, Crédit Agricole Bank Polska SA (wcześniej Lukas Bank SA), Euro Bank S.A., EFG Eurobank Ergasias SA Oddział w Polsce (później Polbank EFG SA), Getin Noble Bank SA. Do czerwca 2012 r. analizie poddanych zostało 20 banków, w tym kilkanaście reprezentujących największy udział w rynku (biorąc pod uwagę sumę bilansową banku), kilka banków średniej wielkości oraz jeden bank spółdzielczy. Następnie w czerwcu 2012 r. opracowanie zostało rozszerzone o trzy dodatkowe banki komercyjne, dotychczas nieuwzględniane w porównaniach, tj.: Raiffeisen Bank Polska SA, BNP Paribas Bank Polska SA oraz Nordea Bank Polska SA. Obecna analiza prezentuje dane o 22 bankach, bez oferty banku Polbank EFG SA, w związku z decyzją z 31 grudnia 2012 r. o połączeniu tego banku z Raiffeisen Bank Polska SA. Jednakże w obu załącznikach – poglądowo – pozostawiono dane dotyczące prezentowanych produktów z oferty banku Polbank EFG SA, bez uwzględniania ich do wyliczenia średnich.

Kolejnymi elementami przedstawianej analizy są:

- porównanie opłat za wpłaty gotówkowe w bankach z opłatami za podobne usługi na Poczcie Polskiej oraz u wybranych większych pośredników finansowych,
- porównanie opłat obowiązujących przy wysyłaniu krajowych przekazów pieniężnych za pośrednictwem Poczty Polskiej oraz firm Western Union i MoneyGram, które uznajemy za najbardziej reprezentatywne dla tej usługi finansowej.

I. Wysokość opłat i prowizji za podstawowe usługi rozliczeniowe w wybranych bankach

Dla potrzeb niniejszego opracowania, na podstawie ogólnie dostępnych informacji (m.in. ze stron internetowych banków), zostały zebrane dane o wysokości podstawowych rodzajów prowizji i opłat bankowych dla grupy 22 banków. Wśród wybranych banków znajdują się największe banki sieciowe i kilka mniejszych, co pozwala uznać uzyskane rezultaty za reprezentatywne dla całego sektora bankowego¹. W tabeli dołączonej do niniejszego materiału (Załącznik nr 1) uwzględniono i porównano opłaty pobierane za prowadzenie rachunku, przekazanie środków pieniężnych w formie gotówkowej lub bezgotówkowej (w ramach najbardziej popularnego rachunku dla klientów indywidualnych). Aby wyjaśnić, w jaki sposób banki próbują wpływać na zachowania klientów, wskazano również wysokość opłat za realizację poleceń przelewu w zależności od sposobu komunikowania się klienta z bankiem, a ponadto przedstawiono wysokość opłat za realizację zleceń stałych (są szczególnym rodzajem przelewu) oraz poleceń zapłaty.

W wyniku porównania danych z czerwca 2012 r. z danymi z grudnia 2012 r. można sformułować następujące spostrzeżenia:

- decyzje cenowe banków skoncentrowały się na zwiększeniu źródeł stałych przychodów, dlatego przyjęto odmienną od poprzednio analizowanych okresów politykę podnoszenia bądź wprowadzania opłat miesięcznych za prowadzenie rachunku bądź za użytkowanie karty,
- wciąż istotna część podwyżek dotyczy usług związanych z koniecznością fizycznego kontaktu klienta z placówką banku (realizacja przelewu w oddziale lub przez telefon),
- banki kontynuują politykę skłaniania klientów do większej aktywności poprzez uzależnianie od niej kosztu wybranych usług, np. opłaty za prowadzenie rachunku bądź za użytkowanie karty,

---

¹ Na dzień 31 grudnia 2012 r. suma bilansowa wszystkich banków komercyjnych wynosiła 1,27 bln zł (dane NBP). Udział 22 analizowanych banków w grupie wszystkich banków w zakresie sum bilansowych wyniósł 83,09%.

- usługi takie jak polecenie przelewu przez Internet, polecenie zapłaty czy zlecenie stałe nadal pozostają na poziomie najbardziej dla klienta atrakcyjnym cenowo. Zmiany, jakie dotyczą poziomu opłat za te usługi, polegają raczej na obniżaniu opłat tam, gdzie są one jeszcze pobierane, niż na ich podwyższaniu.

Koncentrując się na grupie wybranych 22 banków (bez wspomnianego wyżej banku Polbank EFG SA), w odniesieniu do konkretnych analizowanych elementów, związanych z rozliczeniami pieniężnymi w ramach rachunku bankowego, poszczególne opłaty przedstawiają się następująco:

1) **opłata za prowadzenie rachunku** – średnia miesięczna opłata² za prowadzenie standardowego rachunku bankowego dla klientów detalicznych w polskich bankach w stosunku do poprzednio analizowanego okresu wzrosła o 7% i wyniosła 4,89 zł w stosunku do 4,57 zł z czerwca 2012 r. W odróżnieniu od poprzednio analizowanego okresu, w którym nie zanotowano żadnej zmiany w wysokości opłaty za prowadzenie rachunku w grupie analizowanych banków, obecnie sytuacja przedstawia się następująco:

- cztery banki podniosły miesięczną opłatę za korzystanie z konta:
  - ✓ ING Bank Śląski SA z 10 zł do 12 zł,
  - ✓ Bank Ochrony Środowiska SA z 8 zł do 10 zł,
  - ✓ Bank Gospodarki Żywnościowej SA z 6,90 zł do 7,50 zł,
  - ✓ Alior Bank SA bezpłatne dotychczas konto osobiste obciążył miesięczną opłatą w wysokości 8 zł.
- Bank Handlowy w Warszawie SA w przypadku CitiKonta podniósł próg minimalnego wpływu do 2 000 zł (z 1 500 zł) oraz opłatę, która w przypadku niespełnienia warunku, jakim jest wysokość wpływu, wynosi obecnie 9,50 zł (wcześniej 7 zł). Natomiast dotychczas bezpłatne prowadzenie CitiKonta Direct zostało również uzależnione od spełnienia progu wpływu w wysokości minimalnej wynoszącej 2 000 zł, w przypadku braku takiego wpływu, naliczana jest opłata w wysokości 7 zł.
- Crédit Agricole Bank Polska SA jako jedyny obniżył opłatę za prowadzenie rachunku z 8 zł do 4 zł. Obniżce tej towarzyszyła zmiana oferty banku, która nastąpiła 3 października 2012 r., a polegała m.in. na wycofaniu e-Konta (typowo internetowego konta) oraz zmianie nazw i cennika opłat pozostałych rachunków.

2) **opłata za realizację polecenia przelewu w oddziale** – średnia opłata w grudniu 2012 r. wynosiła 5,77 zł i w stosunku do czerwca 2012 r. (5,69 zł) wzrosła o 1,4%. Na wynik ten wpłynęły decyzje następujących banków, które dokonały poniższych zmian:

- Deutsche Bank PBC SA podwyższył opłatę z 5 zł do 10 zł,
- Bank Gospodarki Żywnościowej podwyższył opłatę z 5 zł do 7 zł,

Natomiast Bank Pocztowy SA zniósł opłatę w wysokości 4 zł.

² Prezentowane w tym rozdziale średnie ceny usług bankowych są średnimi arytmetycznymi z opłat w poszczególnych bankach.

- 3) **opłata za realizację przelewu przez telefon** – w ostatnim analizowanym okresie tylko jeden bank (Bank Gospodarki Żywnościowej SA) dokonał niewielkiej zmiany cenowej w tej usłudze, podnosząc opłatę do 5 zł (z 4 zł). W nieznacznym stopniu wpłynęło to na poziom średniej, która wyniosła 2,85 zł (w stosunku do 2,81 zł w czerwcu 2012 r.).
- 4) **opłata za realizację przelewu za pośrednictwem Internetu** – średnia opłata pozostaje na prawie niezmiennym poziomie od grudnia 2010 r. i wynosi 0,29 zł. Ze względu na niski koszt jest to najbardziej preferowany przez banki kanał obsługi klienta, dzięki czemu większość z nich oferuje bezpłatną realizację transakcji za pomocą Internetu.
- 5) **opłata za realizację polecenia zapłaty** – średnia opłata za realizację polecenia zapłaty uległa znacznemu obniżeniu dzięki decyzji Banku Pocztowego, który zniósł wynoszącą 4 zł prowizję za tę usługę. W związku z tą decyzją średnia za grudzień 2012 r. wyniosła 0,44 zł i tym samym była niższa od średniej za czerwiec 2012 r. o 30,2%.
- 6) **opłata za realizację zlecenia stałego** – średnia opłata dla tej usługi wyniosła 0,60 zł, jednakże spadek średniej z 0,66 zł w czerwcu 2012 r. nie jest spowodowany decyzjami cenowymi banków, a jedynie nieuwzględnieniem w obecnej analizie rachunku banku Polbank EFG SA.
- 7) **opłaty za realizację wpłaty gotówkowej na rachunek w innym banku** – w przypadku tej usługi można stwierdzić, że średnie pozostały na bardzo zbliżonym poziomie w porównaniu do poprzednio analizowanego okresu. Średnia cena tej usługi wyniosła min. 13,53 zł, maks. 0,74% kwoty wpłaty (w czerwcu 2012 r. wynosiła ona min. 13,63 zł, maks. 0,73% kwoty wpłaty). Jediną zmianą, jaką zanotowano w grudniu w tej usłudze, była decyzja Banku Gospodarki Żywnościowej SA o wycofaniu z oferty możliwości dokonywania wpłat gotówkowych przez osoby nieposiadające rachunku w tym banku na rachunek w innym banku. Obecnie w grupie 22 analizowanych banków usługę taką proponuje 15.
- 8) **opłata za prowadzenie konta internetowego** – banki oferują klientom w ramach tzw. bankowości internetowej (elektronicznej) klasyczne konta internetowe (czyli takie, w których kontakt z bankiem odbywa się wyłącznie z wykorzystaniem ww. kanału komunikacji) lub umożliwiają klientowi, w ramach klasycznego rachunku typu ROR, składanie dyspozycji przez Internet. Za korzystanie z bankowości internetowej, poza opłatą za prowadzenie rachunku, większość banków nie pobiera dodatkowych opłat, a realizacja przelewów tym kanałem często jest bezpłatna lub jej koszt jest minimalny. W bieżącej analizie, co przedstawia Załącznik nr 1, uwzględniono siedem kont. Tylko Inteligo i eKonto są klasycznymi kontami internetowymi, natomiast CitiOne Direct, ING Direct, Sezam Direct, pakiet online oraz Comfort Direct dodatkowo umożliwiają klientom złożenie przelewu w oddziale.

W ostatnio analizowanym okresie nie nastąpiły żadne zmiany w ofercie cenowej prezentowanej grupy kont internetowych. Zmiany średnich cen poszczególnych usług wynikały jedynie z wycofania e-Konta z oferty banku Crédit Agricole Polska SA.

II. Wysokość opłat i prowizji związanych z obsługą kart debetowych

Do materiału została dołączona także tabela, w której uwzględniono i porównano stosowane przez polskie banki opłaty związane z wydaniem i obsługą kart debetowych (Załącznik nr 2). Opłaty te dotyczą w szczególności: wydania lub użytkowania karty debetowej, wypłaty gotówki z użyciem karty debetowej w bankomatach (własnych, innych sieci w kraju i za granicą) oraz usługi *cash back*.

Karta debetowa jest bezgotówkowym instrumentem rozliczeń pieniężnych, wydawanym posiadaczowi z zasady po podpisaniu przez niego umowy rachunku bankowego i umowy o użytkowanie karty. Rozliczenie transakcji dokonanej za pomocą karty debetowej jest przeprowadzane natychmiast po otrzymaniu przez bank informacji o jej przeprowadzeniu, przy czym księgowo obciążenie rachunku następuje w dacie waluty wykorzystania karty. Karta debetowa służy nie tylko do realizowania transakcji bezgotówkowych (zawsze do wysokości wolnych środków na rachunku bankowym), ale i do wypłaty gotówki z bankomatu. Podstawowe opłaty związane z użytkowaniem karty debetowej kształtują się następująco:

- 1) **opłata za wydanie** – obecnie żaden z 22 analizowanych banków nie pobiera opłaty za wydanie karty.
- 2) **opłata za użytkowanie karty** – do niedawna opłata ta była dość zróżnicowana zarówno pod względem kwotowym, jak i sposobu jej pobierania. Niektóre banki stosowały roczny system opłat, a pozostałe miesięczny. Dwa banki, które jeszcze w poprzednim okresie (czerwiec 2012 r.) pobierały opłatę roczną, w drugim półroczu 2012 r. wycofały się z tej praktyki, wprowadzając wzorem pozostałych opłatę miesięczną. W analizowanej grupie znajdują się także banki, które nie pobierają żadnej opłaty (Bank DnB Nord Polska SA oraz BNP Paribas Bank Polska SA).

Opłaty miesięczne za użytkowanie karty wahają się w przedziale od 1,95 zł do 7 zł. Średnia opłata w grudniu 2012 r. wynosiła 3,72 zł, czyli znajdowała się na bardzo zbliżonym poziomie jak w poprzednim analizowanym okresie (3,76 zł).

W drugim półroczu 2012 r. nastąpiło stosunkowo sporo zmian w wysokości opłaty miesięcznej. Dwa banki (Bank Millenium SA oraz Bank Ochrony Środowiska SA) zastąpiły opłatę roczną opłatą miesięczną w wysokości 3 zł. Dwa banki podniosły wysokość opłaty miesięcznej: Bank BPH SA z 2,5 zł do 5,50 zł oraz Euro Bank SA z 0,95 zł do 1,95 zł. Natomiast Crédit Agricole Bank Polska SA obniżył opłatę miesięczną z 5 zł do 3 zł.

Niektóre banki kontynuują praktykę polegającą na tym, że ustalona miesięczna opłata za kartę nie jest pobierana bądź jest zwracana w przypadku dokonania kartą w ciągu

miesiąca określonej liczby (zwykle kilku) transakcji bezgotówkowych lub transakcji o wartości powyżej określonego przez bank limitu kwotowego (dokładny opis takich przypadków zawierają przypisy w Załączniku nr 2).

3) **opłaty za wypłatę gotówki z użyciem karty debetowej:**

- a) we własnych bankomatach – znacząca większość analizowanych banków nie pobiera opłaty za wypłatę gotówki z bankomatu, jeśli transakcja ta jest dokonywana we własnej sieci bankomatów danego banku lub w sieci współpracującej. Dwa banki ustaliły miesięczne limity bezpłatnej wypłaty gotówki. Bank Pocztowy umożliwia jedynie dwie bezpłatne wypłaty, a Raiffeisen Bank Polska SA – trzy. Pozostałe wypłaty w przypadku obu banków obciążone są opłatą w wysokości 4 zł.
  - b) w innych bankomatach w kraju – w tym przypadku opłatę pobiera większość (14 z 22) banków, a jej wysokość kształtuje się na podobnym poziomie, od 4,50 zł do 6 zł. Średnia opłata w grudniu 2012 r. wyniosła 3,32 zł i tym samym pozostała na poziomie bliskim temu z czerwca 2012 r. (3,31 zł). W części analizowanych banków poziom tych opłat został ustalony jako procent wypłacanej kwoty i waha się w przedziale od 2% do 4,50%, przy czym dodatkowo określona została stawka minimalna w granicach od 4,5 zł do 6 zł.
  - c) w bankomatach za granicą – opłatę za tę usługę pobiera 21 z 22 badanych banków, chyba że klient skorzysta z bankomatu należącego do danej grupy bankowej. Opłaty tej nie pobiera jedynie Alior Bank SA. Konstrukcja opłat jest analogiczna jak w przypadku wypłat z krajowych bankomatów innych niż własne. Stawki kształtują się w przedziale od 4 zł do 4,50% wartości transakcji, przy czym zazwyczaj określona jest również górna granica kwotowa. Średnia minimalna stawka wynosi 8,07 zł, natomiast stawka maksymalna liczona procentem od wypłacanej kwoty waha się w przedziale od 2% do 4,50% (średnia 3,06%).
- 4) **opłaty za usługę cash back** – jest to usługa, dzięki której klienci mogą wypłacać gotówkę przy okazji płacenia kartami debetowymi za zakupy w punktach handlowo-usługowych oznaczonych logo *VISA cash back* lub *Maestro cash back*, na terenie całego kraju. Warunkiem wypłaty gotówki jest jednoczesne dokonanie płatności bezgotówkowej – nie jest możliwa sama wypłata gotówki. Maksymalna kwota wypłaty wynosi 200 zł przy każdym dokonywanym zakupie, jednak gotówkę można pobierać wielokrotnie w ciągu jednego dnia. Wypłaty gotówki w punktach handlowych są znakomitą uzupełnieniem dostępu do gotówki za pomocą bankomatów.

Wśród 22 analizowanych banków usługę *cash back* oferuje tylko 11. Jest ona bezpłatna w 9 przypadkach, dwa banki pobierają opłatę w następującej wysokości: Bank Gospodarki Żywnościowej SA – 0,50 zł oraz Bank Pekao SA – 0,99 zł.

III. Wysokość prowizji i opłat związanych z realizacją wpłaty gotówkowej na rachunek bankowy w instytucjach innych niż banki oraz opłat obowiązujących przy wysyłaniu krajowych przekazów pieniężnych

A. Wpłata gotówkowa na rachunek bankowy

Wpłata gotówkowa jest formą rozliczeń pieniężnych niewymagającą posiadania rachunku bankowego przez płatnika. Płatnik może zrealizować swoje zobowiązanie, wpłacając na rachunek bankowy odbiorcy gotówkę w różnych instytucjach, takich jak: banki, Poczta Polska czy też firmy zajmujące się pośrednictwem w rozliczeniach pieniężnych. Koszty tej operacji kształtują się różnie, w zależności od zarówno cennika stosowanego przez ww. podmioty, jak i rodzaju odbiorcy.

1. Poczta Polska SA

Przedsiębiorstwo to ma ustawowe uprawnienie do wykonywania niektórych czynności bankowych, spośród których najważniejszą i najpowszechniejszą jest przyjmowanie wpłat na rachunki bankowe. Ponadto Poczta Polska jest jednym z głównych akcjonariuszy Banku Pocztowego SA, który działa na terenie całego kraju i świadczy usługi finansowe w urzędach pocztowych oraz w placówkach własnych.

Poczta Polska SA przyjmuje i obsługuje następujące rodzaje wpłat na rachunki bankowe:

- wpłaty STANDARD – wpłaty na rachunek bankowy,
- wpłaty PLUS,
- wpłaty z tytułu składek ZUS,
- wpłaty z tytułu zobowiązań podatkowych na rzecz urzędów skarbowych.

Wpłaty na rachunki bankowe w oddziałach banków mających siedzibę na terenie kraju przyjmowane są w placówkach pocztowych w godzinach ich pracy oraz przez listonoszy obsługujących tereny wiejskie.

W placówkach pocztowych klient może dokonać wpłaty w złotych na rachunek bankowy bez ograniczeń kwotowych, natomiast za pośrednictwem listonoszy kwota wpłaty nie może być wyższa niż równowartość 120% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej za rok poprzedzający rok, w którym dokonano wpłaty (kwota ta w 2012 r. wyniosła 4 100 zł³).

Opłaty za wykonanie wpłaty na rachunek bankowy utrzymują się na niezmiennym poziomie w porównaniu do ostatnio analizowanego okresu, tj. czerwca 2012 r., i według cennika przedstawiają się następująco:

---

³ Według danych Poczty Polskiej SA.

- wpłaty STANDARD – opłata wynosi 2,50 zł przy kwocie wpłaty do 1 000 zł lub 0,5% od kwoty wpłaty w wysokości powyżej 1 000 zł,
- wpłaty STANDARD na rzecz organizacji pożytku publicznego – opłata wynosi 1,00 zł,
- wpłaty STANDARD na rzecz Telekomunikacji Polskiej SA z tytułu opłat za usługi telekomunikacyjne – opłata wynosi 1,75 zł,
- wpłaty na rzecz ZUS z tytułu składek ubezpieczeniowych oraz z tytułu zobowiązań podatkowych na rzecz urzędów skarbowych – opłata wynosi 3,50 zł.

Ponadto funkcjonuje tzw. wpłata PLUS, usługa polegająca na przyjmowaniu od klientów w placówkach pocztowych wpłat gotówkowych na rachunki bankowe odbiorców na podstawie umów określających indywidualne zasady obsługi tych wpłat lub pobierania opłat. Umowy te mogą być zawarte z odbiorcami wpłat lub z bankami prowadzącymi ich rachunki. W ramach tej usługi opłata za dokonanie wpłaty przez klienta nie jest pobierana lub pobierana jest w niższej stawce, niż wynika to z cennika wpłat i wypłat gotówkowych w Poczcie Polskiej SA. Na dzień 31 grudnia 2012 r. funkcjonowało 216 umów (wzrost z 209 w czerwcu 2012 r.) z różnymi firmami – wierzycielami. Są to np. RWE Polska SA – opłata 1,75 zł, Multimedia Polska SA – opłata 1,79 zł, Tauron Polska Energia – opłata 1,77 zł, PGNiG – 2,00 zł. W drugim półroczu 2012 r., podobnie jak w pierwszym, w ramach zawartych umów zostało zrealizowane 7 mln wpłat, a średnia opłata od wpłat dokonanych w ramach zawartych umów (wpłata PLUS) wynosiła 1,97 zł⁴.

2. Pośrednicy finansowi

W Polsce funkcjonują podmioty będące instytucjami płatniczymi, zwane dalej „pośrednikami finansowymi”, które w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przyjmują od osób fizycznych środki pieniężne w gotówce w celu przekazania ich na rachunki bankowe tzw. masowych wierzycieli, tj. firm telekomunikacyjnych, zakładów energetycznych, gazowni, telewizji kablowych itp., z tytułu opłat o charakterze periodycznym za usługi świadczone przez tych wierzycieli⁵. Dla celów tego materiału wybrane zostały cztery podmioty, w których koszty opłacania comiesięcznych rachunków za prąd, gaz, czynsz, telefon itp. kształtują się następująco:

- a) TransKasa – sieć tych punktów jest nadzorowana przez Bank BPH SA, który daje gwarancję bezpieczeństwa i prawidłowości realizowanych w nich płatności. Zapłata rachunku odbywa się w następujący sposób: firma wystawcy przekazuje rachunek za

⁴ Według danych Poczty Polskiej SA.

⁵ Płatności dokonywane w celu realizacji opłat z tytułu usług świadczonych przez masowych wierzycieli, np. za telefon, energię, gaz czy telewizję kablową, są w notatce nazywane „płatnościami masowymi”.

swoje usługi płatnikowi, następnie klient przekazuje rachunek wraz z gotówką kasjerowi (punkty TransKasa znajdują się m.in. w salonikach Kolporter, sieciach handlowych, halach Makro Cash & Carry oraz w lokalnych spółdzielniach mieszkaniowych), który skanuje kod kreskowy. Dane identyfikujące płatność są weryfikowane w systemie bankowym; po pozytywnej weryfikacji płatność zostaje zaakceptowana, a na znak potwierdzenia drukowany jest paragon zawierający m.in. kod autoryzacyjny identyfikujący płatność oraz pozostałe szczegóły transakcji. Od tego momentu płatność jest kierowana do Banku BPH SA, a środki wpłacone przez klienta dotrą do wystawcy rachunku najpóźniej następnego dnia od zrealizowania płatności. Prowizja za opłacenie rachunku w sieci punktów TransKasa utrzymuje się na poziomie 1,95 zł⁶.

Dodatkowo, na podstawie współpracy Banku BPH SA i spółki Polskie ePłatności, istnieje możliwość regulowania kartą VISA (od sierpnia 2010 r.) i kartą MasterCard (od marca 2011 r.) opłat za masowe płatności za pośrednictwem placówek TransKasa.

- b) Drobne Rachunki – usługa ta jest oferowana w sieci sklepów „Zabka”, obecnie przy współpracy z Bankiem Pekao SA (w związku z usługą „Wygodne rachunki” znajdującą się w ofercie banku). Bezpieczeństwo transakcji gwarantowane jest przez Generali Towarzystwo Ubezpieczeń SA. W ramach tej usługi dodatkowo klientom oferowana jest Karta Identyfikacji Klienta (KIK), która po prawidłowym wypełnieniu formularza pozwala na skrócenie czasu realizacji płatności, gdyż identyfikacja klienta następuje po zeskanowaniu kodu kreskowego z karty. Opłata za realizację rachunku, dokonywana w formie gotówkowej i za pomocą karty płatniczej (usługa dostępna od czerwca 2011 r.)⁷, utrzymuje się na tym samym poziomie w stosunku do ostatnio analizowanego okresu, tj. czerwca 2012 r., i wynosi 1,89 zł za rachunki do kwoty 500 zł, natomiast 0,4% za każdy rachunek powyżej 500 zł⁸ (w wybranych sklepach wysokość opłaty może się różnić).
- c) Moje Rachunki – uczestnikami sieci VIA^{TM} – Moje Rachunki są firmy wystawiające rachunki, z którymi firma Bill Bird, operator tej sieci, zawarła umowy o współpracy, co gwarantuje bezpieczeństwo transakcji i przepływ środków finansowych. Prowizje za realizację rachunków są zróżnicowane w zależności od rodzaju opłacanej usługi (telefon, gaz, telewizja itp.), a także rodzaju odbiorcy płatności i wahają się – podobnie jak w czerwcu 2012 r. – średnio w przedziale od 0,99 zł do 1,99 zł⁹ (0,89 zł

⁶ http://www.bph.pl/pl/klienci_indywidualni/rozliczenia/transkasa,

⁷ <http://www.zabka.pl/pl/uslugi/platnosc-karta-za-rachunki,6>

⁸ <http://www.zabka.pl/pl/uslugi/drobne-rachunki,4>

⁹ <http://www.billbird.pl/cennik,17.html>

– 1,99 zł w czerwcu 2012 r.). Przy rachunkach o wartości powyżej 1 000 zł, poza prowizją ustaloną dla poszczególnych podmiotów, pobierana jest dodatkowa opłata transakcyjna w wysokości 0,3% wartości wpłaty. Warto jednak zaznaczyć, że za realizację płatności do wybranych odbiorców (WIK Opole, Fortum, PAH, WOŚP) prowizja wynosi 0 zł.

- d) **FotoKasa** – nowy system stworzony przez Bank Handlowy w Warszawie SA w zastępstwie zlikwidowanego 29 lutego 2012 r. systemu UniKasa. FotoKasa umożliwia opłacanie rachunków przez skanowanie kodów 2D. Płatność może zostać zrealizowana za pomocą telefonu komórkowego, bezpłatnie zarówno z konta osobistego, jak i z rachunku karty kredytowej klienta w ramach bankowości internetowej Citi Mobile, dostępnej wyłącznie dla klientów Banku Handlowego SA. W przypadku realizowania płatności w ramach FotoKasy w oddziale lub przy pomocy doradcy prowizje naliczane są zgodnie z Taryfą opłat i prowizji, a ich wysokość zależy od rodzaju konta klienta.

Zestawienie średnich opłat za realizację płatności masowych

Poczta Polska SA	1,75 – 2,50 zł, powyżej 1 000 zł – 0,5% (1,97 zł dla wpłat PLUS)
Trans Kasa	do 1,95 zł
Drobne Rachunki	średnio 1,89 zł, powyżej 500 zł – 0,4%
VIA – Moje Rachunki	Od 0,99 zł do 1,99 zł
FotoKasa¹⁰	0 zł (tylko poprzez Citi Mobile)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych dostępnych na stronach internetowych Poczty Polskiej SA i pośredników finansowych.

B. Przekaz pieniężny

Funkcjonująca na rynku usługa przekazu pieniężnego, polegająca na pośredniczeniu w przekazaniu gotówki pomiędzy wpłacającym a odbiorcą, jest świadczona głównie przez Poczty Polską SA oraz następujące firmy: Western Union i MoneyGram.

1) Poczta Polska SA

- **Przekazy pocztowe w obrocie krajowym**

Poza opisaną już usługą wpłaty na rachunki bankowe jedną z podstawowych czynności Poczty jest wykonywanie przekazów pocztowych. Przekazy pieniężne można nadawać w każdej placówce pocztowej, a na terenach wiejskich lub o rozproszonej zabudowie – również u listonosza. Usługa ta jest świadczona dla klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych. Kwota przekazu pocztowego nadawanego w urzędzie pocztowym nie jest ograniczona. Natomiast listonosz może przyjąć przekaz wyłącznie do kwoty nieprzekraczającej granicznej

¹⁰ Dostępna tylko dla klientów posiadających rachunek w Banku Handlowym SA.

wartości przekazu pocztowego (kwota ta obecnie wynosi 4 100 zł). Przekaz pocztowy doręczany jest w ciągu 3-4 dni roboczych po dniu nadania. Opłata za przekazy pocztowe w obrocie krajowym wynosi 1% przekazywanej kwoty plus 5,20 zł, a za potwierdzenie odbioru dodatkowo naliczana jest opłata w wysokości 1,90 zł.

Od stycznia 2012 r. Poczta Polska SA umożliwiła swoim klientom nadawanie przekazów pocztowych w obrocie krajowym również za pośrednictwem Internetu. Klient na stronie internetowej Poczty Polskiej SA może nadać przekazy pocztowe w obrocie krajowym, jak również monitorować stan realizacji usługi. Koszt usługi realizowanej drogą internetową jest taki sam, jak koszt usługi w placówce pocztowej, czyli wynosi 1% wartości przekazywanej kwoty plus 5,20 zł.

- **Przekazy pocztowe w obrocie zagranicznym**

Poczta Polska SA świadczy również usługę przekazu zagranicznego, która polega na przekazywaniu płatności za granicę zarówno na adres zamieszkania odbiorcy, jak i na jego rachunek bankowy. Z usługi zagranicznego przekazu pocztowego można skorzystać w każdym urzędzie pocztowym na terenie całego kraju. Obecnie istnieje możliwość przekazania płatności do ponad 30 krajów na świecie¹¹.

Opłaty za nadanie przekazu zagranicznego uzależnione są od wysokości przesyłanej kwoty i kształtują się następująco:

- do kwoty 500 zł – opłata 13,00 zł,
- do kwoty 1 000 zł – opłata 20,00 zł,
- ponad 1 000 zł za każde kolejne 100 zł lub jego część – dodatkowo opłata 1,00 zł.

Usługa przekazu zagranicznego świadczona przez Poczta Polska SA obejmuje również wypłatę przekazów nadanych za granicą do Polski. Przekazy te mogą być nadane:

- na adres zamieszkania adresata – przekaz gotówkowy,
- na rachunek bankowy adresata – pod warunkiem, że instytucja przyjmująca wpłatę oferuje taki sposób przekazu.

Przekazy gotówkowe wypłacane są przez polskie urzędy pocztowe w miejscu zamieszkania adresata w złotych. Przeliczenie waluty na złote następuje według kursu kupna dewiz banku, z którego usług w zakresie rozliczeń zagranicznych korzysta Poczta Polska SA. Przekaz kierowany na rachunek bankowy realizowany jest w walucie, w jakiej został nadany.

- **Ekspres pieniężny – POCZTOWE ZLECENIE WYPŁATY (EP-PZW)**

Poczta Polska SA realizuje usługę umowną w obrocie krajowym Ekspres Pieniężny – Pocztowe Zlecenie Wypłaty polegającą na przekazywaniu za pomocą sieci teleinformatycznych lub innych środków łączności zlecenia wypłaty określonej kwoty pieniężnej. Usługa wykonywana jest w trzech wariantach:

---

¹¹ www.poczta-polska.pl/zagraniczny-przekaz-pocztowy/

- wariant I – wypłata w dowolnym urzędzie pocztowym na terenie kraju po upływie 10 minut od czasu nadania,
- wariant II – doręczenie pod wskazany adres w ciągu 6 godzin od czasu nadania,
- wariant III – doręczenie pod wskazany adres w następnym dniu roboczym po dniu nadania.

Usługa EP-PZW jest świadczona przez wszystkie urzędy pocztowe oraz przez stronę internetową Poczty Polskiej. Nadanie EP-PZW w urzędzie pocztowym następuje na podstawie pisemnego lub ustnego zlecenia. Wysokość kwoty nadania EP-PZW nie podlega ograniczeniu.

EP-PZW w wariacie I wypłacany jest wyłącznie adresatowi w dowolnym urzędzie pocztowym na podstawie Unikalnego Identyfikatora EP-PZW podawanego przez adresata.

EP-PZW w wariacie II oraz III jest doręczany pod wskazany adres. Usługa umożliwia klientom sprawdzanie stanu realizacji EP-PZW w dowolnym urzędzie pocztowym lub przez stronę internetową Poczty Polskiej.

Opłata za świadczenie usługi EP-PZW uiszczana jest przy nadaniu lub przelewem w przypadku nadania przez Internet i wynosi:

- wariant I – opłata 14,00 zł + 1% od kwoty EP-PZW,
- wariant II – opłata 35,00 zł + 1% od kwoty EP-PZW,
- wariant III – opłata 12,00 zł + 1% od kwoty EP-PZW.

2) **Western Union FSI** – jest amerykańską firmą notowaną na nowojorskiej giełdzie papierów wartościowych i światowym liderem na rynku szybkich przekazów pieniężnych. Swoim klientom oferuje około 500.000 placówek zlokalizowanych w 200 krajach na całym świecie. Największą sieć przedstawicieli Western Union w Polsce tworzą następujące podmioty: Bank Pekao SA, od lipca 2012 r. PKO Bank Polski SA oraz inne współpracujące z bankiem firmy. Międzynarodowe Przekazy Pieniężne Western Union są przeznaczone tylko dla osób fizycznych. W większości krajów przekazy są realizowane w walucie danego kraju, przy czym niektóre kraje mogą dodatkowo wprowadzić możliwość obsługi transakcji w innej walucie. Na przykład w Polsce wpłaty i wypłaty realizowane są w złotych lub w USD. Opłaty za przekazy pobierane są w całości od nadawców i wyłącznie w złotych. Kwota jednorazowego przekazu wysłanego z Polski wynosi maksymalnie 7 500 USD lub równowartość w złotych. Przekazy odbierane w Polsce (nadane za granicą) nie mają ograniczeń kwotowych. Usługa Western Union obejmuje również przekazy krajowe, które realizowane są na podstawie standardów określonych dla Międzynarodowych Przekazów Pieniężnych Western Union, przy czym walutą obowiązującą przy wpłatach i wypłatach realizowanych w Polsce jest wyłącznie złoty¹². Opłaty obowiązujące przy wysyłaniu krajowych przekazów są zróżnicowane w zależności od

¹² http://www.westernunion.com.pl/viewpage.php?page_id=7

wysokości przekazywanej kwoty. W ostatnim analizowanym okresie opłaty utrzymały się na poziomie z czerwca 2012 r. i kształtują się następująco:

1. od kwoty 1 zł do 150,00 zł – opłata wynosi 10,00 zł,
  2. od kwoty 300,01 do 500,00 zł – opłata wynosi 25,00 zł,
  3. od kwoty 1 000,01 do kwoty 2 000,00 zł – opłata wynosi 40,00 zł (grudzień 2011 r. – 35,00 zł),
  4. od kwoty 2 000,01 do kwoty 3 000,00 – opłata wynosi 55,00 zł (poprzednio 53,00 zł),
  5. od kwoty 3 000,01 – opłata wynosi 2% kwoty przekazu + 3,00 zł.
- 3) **MoneyGram** – firma świadcząca usługi w dziedzinie ogólnoswiatowych przekazów pieniężnych, oparta na sieci 300 000 lokalnych agentów w ponad 197 krajach i regionach. W Polsce z usług MoneyGram można skorzystać w oddziałach BGŻ SA, Banku Poczтового SA, Banku Polskiej Spółdzielczości SA, International Currency Exchange oraz w każdym punkcie oznaczonym logo „Moje Przekazy”. MoneyGram nie stosuje jednolitej tabeli prowizji i opłat. Do wyliczenia wysokości opłaty za przekaz pieniężny wykonany w placówkach MoneyGram każdorazowo podaje się kraj oraz kwotę transferu. Poza opłatami za przekaz pobieranymi przy transakcji może obowiązywać kurs walutowy ustalony przez MoneyGram lub jego agentów¹³. Przykładowe opłaty za realizację przekazów pieniężnych przedstawiają się następująco:
- przekaz pieniężny w kwocie 100 zł na terenie Polski – opłata 8 zł,
  - przekaz pieniężny w kwocie 100 zł z Polski do Francji – opłata 25 zł,
  - przekaz pieniężny w kwocie 100 euro z Francji do Polski – opłata 13 euro (wcześniej 10 euro),
  - przekaz pieniężny w kwocie 100 zł z Polski do Wielkiej Brytanii – opłata 25 zł,
  - przekaz pieniężny w kwocie 100 funtów z Wielkiej Brytanii do Polski – opłata 5,99 funta¹⁴.

Zestawienie opłat za realizację przekazu pieniężnego

	Obrót krajowy	Obrót zagraniczny
Poczta Polska SA	5,20 zł + 1% np. przekaz na 100 zł – opłata 6,20 zł	do 500 zł – 13,00 zł do 1000 zł – 20,00 zł powyżej za każde 100 zł – 1 zł
Western Union*	np. 100 zł – opłata 10,00 zł	np. przekaz 100 zł do Francji – 30,00 zł
Money Gram**	np. 100 zł – opłata 8,00 zł	np. przekaz 100 zł do Francji – opłata 25,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych dostępnych na stronach internetowych Poczty Polskiej SA, Western Union i MoneyGram.

* Tabela opłat Western Union dla przekazu zagranicznego zróżnicowana jest w zależności od kraju i kwoty.

** MoneyGram nie stosuje jednolitej taryfy opłat i prowizji. Do wyliczenia kwoty każdorazowo podaje się kraj i kwotę przekazu.

¹³ <http://www.moneygram.com/MGI/PL/PL/Market/Market.htm?CC=PL&LC=PL>

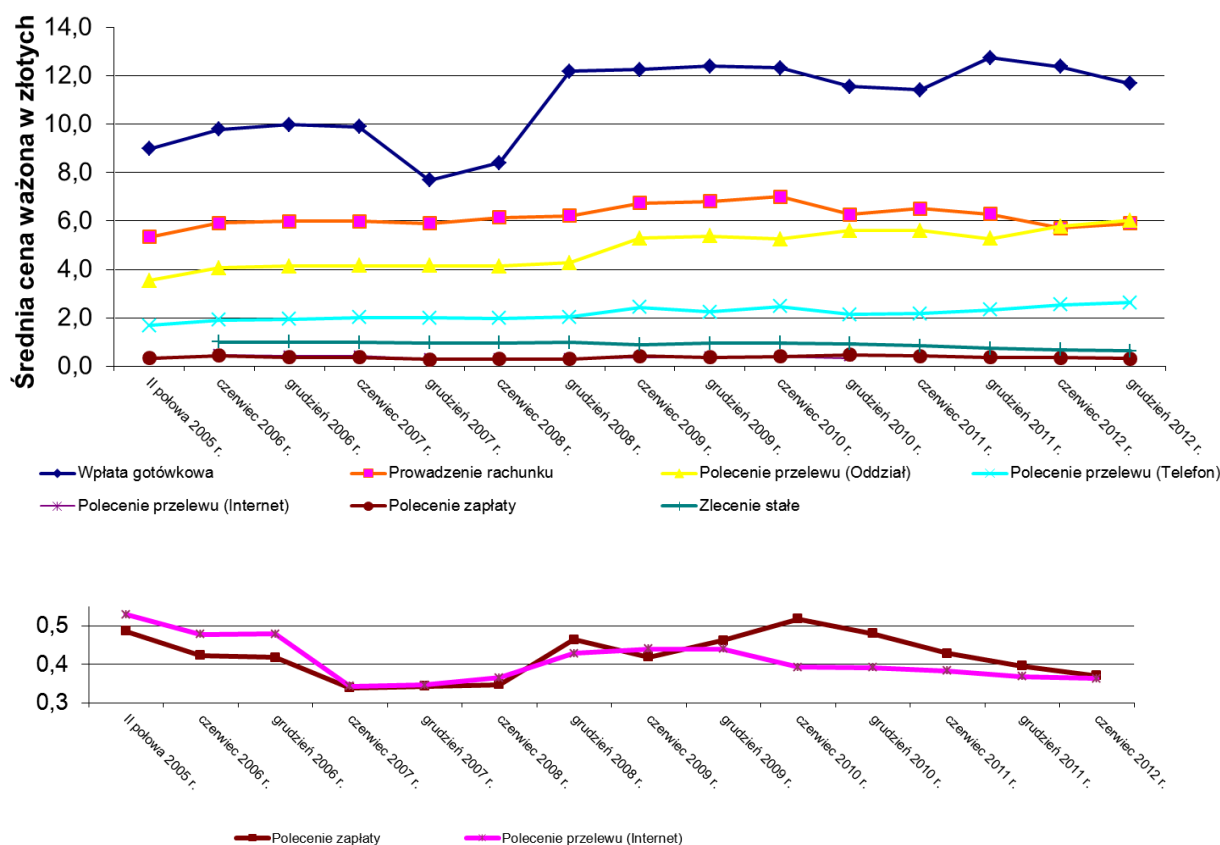
¹⁴ <https://www.moneygram.com/wps/portal/moneygramonline/home/estimator?LC=pl-PL>

IV. Tendencje zmian średnich cen ważonych poszczególnych badanych produktów bankowych w okresie od 2005 r.

Porównanie średnich cen ważonych poszczególnych badanych produktów bankowych w okresie od II połowy 2005 r., tj. od momentu rozpoczęcia analiz ww. cen przez DSP do grudnia 2012 r., prezentuje wykres nr 1. Zastosowano w nim średnią ważoną, gdzie tzw. wagą jest pozycja banku na rynku mierzona wielkością jego sumy bilansowej. Dzięki takiemu założeniu uzyskana średnia zbliża się najbardziej do cen poszczególnych produktów w bankach o największym udziale w rynku. Na wykresie nr 1 widać zmiany średnich cen spowodowane decyzjami o podwyżkach lub obniżkach największych banków, podczas gdy takie same lub nawet większe ruchy cenowe dokonywane przez mniejsze banki pozostają na wykresie prawie niezauważalne.

Na przestrzeni analizowanych lat wyraźnie widoczna jest różnica między ceną najwyższą, odnoszącą się do produktów opartych na obsłudze manualnej (wpłata gotówkowa i polecenie przelewu złożone w oddziale), a cenami niższymi, odnoszącymi się do produktów preferowanych przez banki, tj. przelewu składanego przez Internet i polecenia zapłaty. Potwierdza to stosowaną dotychczas politykę banków, zachęcającą klientów do stosowania najmniej pracochłonnych i umożliwiających jak największą automatyzację kanałów komunikacji.

Wykres nr 1¹¹. Tendencje zmian średnich ważonych poszczególnych produktów bankowych w okresie od II połowy 2005 r. do grudnia 2011 r. (20 banków), od czerwca 2012 r. (23 banki), od grudnia 2012 r. (22 banki)

¹¹ Wykres nr 1 do czerwca 2010 r. jest odzwierciedleniem danych obejmujących grupę 15 banków, od grudnia 2010 r. grupę 20 banków, od czerwca 2012 r. grupę 23 banków, od grudnia 2012 r. grupę 22 banków, (bez Polbank EFG SA, w związku z połączeniem z Raiffeisen Bank Polska SA, które nastąpiło 31 grudnia 12 r.)

Przechodząc do analizy poszczególnych średnich ważonych usług, można stwierdzić, że:

- *Wpłata gotówkowa* – w II półroczu 2007 r. nastąpił gwałtowny spadek krzywej obrazującej średnią ważoną cenę za realizację tej usługi (na wykresie odzwierciedlono minimalną opłatę za taką usługę); został on spowodowany przyjęciem przez Bank Polska Kasa Opieki SA niższych cen za usługi bankowe, tj. w wysokości które obowiązywały w przejętych przez ten bank oddziałach Banku BPH SA. W ciągu 2008 r. nastąpił niewielki wzrost krzywej, który został wywołany podwyżką ceny tej usługi w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim SA i powrotem w II połowie 2008 r. przez Bank Polska Kasa Opieki SA do strategii cenowej sprzed podziału Banku BPH SA i połączenia jego części z Bankiem Polska Kasa Opieki SA. W grudniu 2010 r. krzywa odzwierciedlająca zmiany opłat za realizację wpłaty gotówkowej była w trendzie spadkowym, który nie wynikał z obniżek cen tej usługi, ale z poszerzenia grupy analizowanych banków o pięć nowych podmiotów. Po zanotowanym w grudniu 2011 r. wzroście krzywej, wynikającym ze znaczącego podniesienia przez PKO BP SA ceny minimalnej za realizację tej usługi z 10 zł do 20 zł, w czerwcu 2012 r. krzywa wróciła do trendu spadkowego mimo wprowadzonej przez Krakowski Bank Spółdzielczy podwyżki w cenie minimalnej z 2 zł do 3 zł. W ostatnio analizowanym okresie nie nastąpiły żadne zmiany cenowe, jedynie zmiana oferty Banku Gospodarki Żywnościowej SA, polegająca na wycofaniu z oferty usługi „wpłata gotówkowa osób trzecich na rachunki w innych bankach”. Średnia ważona cena minimalna wpłaty gotówkowej nadal pozostaje na najwyższym poziomie spośród badanych produktów bankowych i w grudniu 2012 r. wyniosła 11,68 zł (w czerwcu 2012 r. wynosiła 12,38 zł).
- *prowadzenie rachunku bankowego* – krzywa obrazująca średnią ważoną cenę za prowadzenie rachunku bankowego od grudnia 2007 r. do czerwca 2010 r. powoli, ale systematycznie rosła. Od czerwca do grudnia 2010 r. nastąpił dość duży spadek, wynikający przede wszystkim z rozszerzenia analizowanej grupy banków o pięć nowych. Później nastąpił krótkookresowy wzrost, wynikający z podwyżek dokonanych przez BZ WBK SA, Kredyt Bank SA oraz EFG Eurobank Ergasias SA Oddział w Polsce. W drugiej połowie 2011 r. oraz I połowie 2012 r. zanotowano nieznaczny, ale utrzymujący się spadek, na który w grudniu 2011 r. wpływ miała przede wszystkim decyzja Deutsche Banku PBC SA o rezygnacji z pobierania opłaty za prowadzenie rachunku (w czerwcu 2011 r. było to 8 zł). Ostatni analizowany okres charakteryzował się dość licznymi zmianami cenowymi i ofertowymi, w szczególności czterech banków: ING Bank Śląski SA, Alior Bank SA, Bank Gospodarki Żywnościowej SA, Bank Ochrony Środowiska SA. Mimo wielu zmian średnia ważona wzrosła do 5,91 zł (w stosunku do 5,71 zł z czerwca 2012 r.).
- *polecenie przelewu zlecane w oddziale* – krzywa obrazująca średnią ważoną dla tej usługi ponownie wzrosła. W czerwcu 2012 r. wzrost był spowodowany podwyżkami dokonanymi przez cztery banki, co w rezultacie ustaliło średnią na poziomie 5,78 zł (w grudniu 2011 r. było 5,28 zł). Natomiast w grudniu 2012 r. średnia dla tej usługi wzrosła do 6,03 zł, co było wynikiem istotnej podwyżki dokonanej przez Deutsche Bank Polska SA oraz Bank Gospodarki Żywnościowej SA.

- w zakresie opłat za *polecenie przelewu przez telefon* krzywa obrazująca tę usługę utrzymuje lekki trend wzrostowy w związku z podwyżką dokonaną przez Bank Gospodarki Żywnościowej SA. Średnia ważona wyniosła 2,62 zł (w czerwcu 2012 r. odnotowano 2,55 zł).
- w badanym okresie krzywa obrazująca średnią cenę ważoną za realizację *polecenia przelewu przez Internet* utrzymuje się na podobnym poziomie. Średnia cena ważona ww. instrumentu w grudniu 2012 r. wyniosła 0,31 zł.
- krzywa *polecenia zapłaty* utrzymuje się już od czterech badanych okresów w tendencji spadkowej. W grudniu 2012 r. średnia ustaliła się na poziomie 0,32 zł (czerwiec 2012 r. – 0,35 zł), czyli na zbliżonym poziomie co średnia ważona polecenia przelewu realizowanego przez Internet. Na obecny spadek wpłynęła decyzja Banku Pocztowego SA, który zniósł opłatę wynoszącą 4 zł.
- krzywa *zlecenia stałego* również obrazuje w ostatnim analizowanym okresie tendencję spadkową, ale nie jest to wynik zmian wysokości opłat stosowanych przez poszczególne banki, a jedynie związane jest z wycofaniem z obecnej analizy konta Polbank EFG SA. Uwzględniając powyższą zmianę, średnia wyniosła 0,63 zł (w stosunku do 0,69 zł z czerwca 2012 r.).

V. Podsumowanie

Przed wszystkim należy przypomnieć, że analizie poddane zostały konta standardowe oraz wybrane konta internetowe. Większość analizowanych banków poza kontem wybranym do niniejszego opracowania oferuje również inne rachunki bankowe o różnej funkcjonalności, kierowane do poszczególnych segmentów klientów, niekiedy na bardziej preferencyjnych warunkach, co pozwala klientowi na swobodę wyboru konta najlepiej dostosowanego do jego potrzeb. Ze względu jednak na porównywalność danych, jak i na ograniczony zakres analizy w związku z przyjętą od 2005 r. zasadą uwzględniania w analizie tylko standardowego typu rachunku bankowego, oferty takie nie są w niej uwzględnione.

Przechodząc do podsumowania analizowanego okresu, tj. drugiej połowy 2012 r. (stan na grudzień 2012 r.), należy zauważyć, że w okresie tym nastąpiła znacząca ilość zmian w polityce cenowej prezentowanych banków. 11 z 22 poddanych analizie banków wprowadziło zmiany w taryfach opłat i prowizji w zakresie badanych produktów. Ponadto Polbank EFG SA, dotychczas uwzględniany w półrocznych analizach, z dniem 31 grudnia 2012 r. stał się częścią Raiffeisen Bank Polska SA i w związku z tym w niniejszym opracowaniu dane na temat tego banku są prezentowane wyłącznie historycznie.

Komentując wszystkie zmiany dokonane przez banki w okresie czerwiec – grudzień 2012 r., można stwierdzić, że tym razem podwyżki zdecydowanie dotyczyły miesięcznego kosztu prowadzenia rachunku. Podwyżki dotyczyły również wysokości stosowanych progów, np.

wysokości minimalnego wynagrodzenia, którego wpływ zwalnia z konieczności ponoszenia opłaty (Bank Handlowy SA). Mimo prezentowania w taryfach opłat i prowizji niektórych banków informacji, że miesięczny koszt prowadzenia danego konta wynosi 0 zł, tylko w przypadku 5 z 22 badanych banków usługa ta rzeczywiście jest nieobciążona opłatami. W przypadku pozostałych banków są ustalone wprost miesięczne opłaty lub warunki, których spełnienie przez klienta decyduje o tym, czy opłata zostanie naliczona, czy nie.

Z najistotniejszych ww. zasygnalizowanych zmian należy wskazać wzrost opłat za prowadzenie rachunku dokonany przez pięć banków. Cztery banki wprost podniosły miesięczny koszt: ING Bank Śląski SA, Bank Ochrony Środowiska SA, Bank Gospodarki Żywnościowej SA oraz Alior Bank SA, który zdecydował się na obciążenie opłatą, wynoszącą 8 zł, dotychczas bezpłatnego konta osobistego. Natomiast Bank Handlowy SA podniósł progi miesięcznych wpływów, warunkujących bezkosztowe prowadzenie rachunku, oraz podwyższył opłaty obowiązujące w przypadku niespełnienia warunku, jakim jest minimalna wysokość wpływu.

Jednocześnie Bank Pocztowy SA zdecydował się na zniesienie dotychczasowych opłat w wysokości 4 zł za każdorazową realizację polecenia przelewu dokonywanego w oddziale banku. Omawiając zmiany w zakresie opłat za realizację polecenia dokonanego w oddziale banku, należy powiedzieć o dwóch podwyżkach: w Deutsche Bank PBC SA (wzrost z 5 zł do 10 zł) oraz w Banku Gospodarki Żywnościowej SA (wzrost z 5 zł do 7 zł). W tym miejscu warto wspomnieć o nowej możliwości oferowanej na razie tylko przez kilka banków, tj. dokonania, za dodatkową opłatą, polecenia przelewu w systemie Express Elixir.

W zakresie opłat za realizację przelewu dokonywanego przez telefon nastąpiła jedna podwyżka, dokonana przez Bank Gospodarki Żywnościowej SA, a polegająca na podniesieniu opłaty z 4 zł do poziomu 5 zł.

Wysokość opłat związanych z realizacją przelewu za pomocą Internetu oraz realizacją zlecenia stałego, znajdujących się w taryfach opłat i prowizji poszczególnych 22 banków, pozostała na tym samym poziomie w porównaniu do poprzedniego okresu, tj. czerwca 2012 r., a niewielkie zmiany w poziomie średnich tych usług wynikają jedynie z nieuwzględniania w analizie oferty banku Polbank EFG SA.

Natomiast tym, na co warto zwrócić uwagę, jest dość istotna zmiana w średniej opłacie za realizację polecenia zapłaty, wynikająca z rezygnacji z pobierania opłaty w wysokości 4 zł za każdorazową realizację tej usługi przez Bank Pocztowy SA. Decyzja ta przyczyniła się do ponad 30-procentowego obniżenia średniej opłaty tej usługi.

Wyjątkowo w zakresie wpłat gotówkowych, które były usługą dość często objętą podwyżkami, tym razem jedyna zmiana dotyczyła wycofania przez Bank Gospodarki

Żywnościowej SA takiej możliwości z oferty banku, a nie zmian w cennikach banków. Mimo to cena tej usługi wciąż pozostaje na wysokim poziomie, w grudniu 2012 r. osiągając wynik średniej minimalnej 13,53 zł.

Przechodząc do omówienia opłat związanych z prowadzeniem konta internetowego, należy przypomnieć o wycofaniu z oferty banku Crédit Agricole Bank Polska SA konta internetowego o nazwie e-Konto. W związku z powyższym obecna analiza dotyczyła siedmiu kont internetowych. Można stwierdzić, że sześć z siedmiu banków prowadzi podobną politykę cenową, polegającą na udostępnianiu konta internetowego klientowi bez dodatkowych miesięcznych opłat i z możliwością dokonywania bezpłatnych transakcji w ramach bankowości internetowej (polecenie przelewu, polecenie zapłaty, zlecenie stałe). Pozostałe usługi, związane z fizycznym kontaktem klienta z placówką (jeśli w ramach danego konta jest to możliwe), są odpłatne, a ceny zazwyczaj kształtują się na wysokim poziomie. Nieco odmiennie wygląda sytuacja z kontem internetowym Lubię to! Konto (wcześniejsza nazwa Sezam Direct) Banku BPH SA. Bank oferuje klientom tego konta bezpłatne prowadzenie rachunku i użytkowanie oraz bezpłatną realizację poleceń przelewu przez Internet. Natomiast pozostałe usługi, w tym również zwyczajowo bezpłatne zlecenie stałe i polecenie zapłaty, w tym przypadku są odpłatne. Natomiast w przypadku wszystkich analizowanych kont internetowych, w sytuacji gdy taki dostęp jest możliwy, usługa realizacji polecenia przelewu składanego w oddziale i przez telefon odbywa się odpłatnie i średnia kształtuje się na poziomie 8,40 zł (czerwiec 2012 r. 8,67 zł) i 3,86 zł (czerwiec 2012 r. 3,62 zł).

W zakresie opłat związanych z użytkowaniem karty debetowej ostatni okres, podobnie jak w przypadku opłat związanych z prowadzeniem rachunku, głównie dotyczył opłat za użytkowanie karty. Dwa banki (Bank Millennium SA oraz Bank Ochrony Środowiska SA), które jeszcze w poprzednio analizowanym okresie, jako jedyne, pobierały opłatę roczną, w drugim półroczu 2012 r. zrezygnowały z tej opłaty, wprowadzając opłatę miesięczną w wysokości 3 zł. Tym samym, z grupy obecnie analizowanych 22 banków, żaden nie pobiera opłaty rocznej, a dwa nie pobierają również opłat miesięcznych (Bank DnB NORD Polska SA oraz BNP Paribas Bank Polska SA). Pozostałe banki utrzymują opłaty w przedziale 1,95 zł – 7 zł, z których część uzależniona jest od ilości bądź wartości transakcji dokonanych nimi w danym miesiącu kalendarzowym.

Odnosnie do wypłaty gotówki z użyciem karty debetowej, banki co do zasady nie pobierają opłat za korzystanie z sieci bankomatów własnego banku lub, w przypadku ich braku, w innej wskazanej przez wystawcę karty sieci bankomatów (Euronet, Cash4You, eCard). Natomiast za korzystanie z innej niż wskazane sieci bankomatów lub za wypłatę gotówki w bankomacie za granicą pobierane są opłaty według taryfikatora obowiązującego w danym banku (w pierwszym przypadku średnia opłata minimalna wynosiła 3,32 zł, maksymalna 3,10%, zaś w

drugim przypadku odpowiednio 8,07 zł i 3,06% plus koszty przeliczenia transakcji walutowych na złote). Warto jednak zwrócić uwagę, że klienci banków: PKO BP SA, Banku Handlowego w Warszawie SA, ING Banku Śląskiego SA, BZ WBK SA, BRE Banku SA, Alior Banku SA oraz Nordea Bank Polska SA mają możliwość wypłat gotówki ze wszystkich bankomatów w kraju bezpłatnie. Ponadto Alior Bank SA oferuje również wypłaty gotówki z bankomatów za granicą bezpłatnie.

Jak wspomniano na początku tego opracowania, utrzymuje się praktyka łączenia wysokości opłaty za użytkowanie karty z aktywnością klienta, np. zwrot opłaty lub niepobranie opłaty w kolejnym miesiącu przy dokonaniu ustalonej minimalnej liczby transakcji bezgotówkowych lub transakcji na określoną kwotę. Ma to miejsce w przypadku kart wydawanych przez następujące banki: ING Bank Śląski SA, Bank BPH SA, Bank Polska Kasa Opieki SA, Deutsche Bank PBC SA, Bank Gospodarki Żywnościowej SA, Getin Noble Bank SA.

Usługą umożliwiającą dokonanie wypłaty niewielkiej kwoty (do 200 zł) jest *cash back*. Z usługi tej można skorzystać w wyznaczonych punktach handlowo-usługowych na terenie całego kraju, przez co dostęp do środków na koncie staje się łatwiejszy, szczególnie w miejscowościach z ograniczonym dostępem do infrastruktury bankowej. Usługę tę oferuje 11 banków, większość bezpłatnie, natomiast Bank Gospodarki Żywnościowej SA utrzymuje opłatę w wysokości 0,50 zł, a Bank Pekao SA – 0,99 zł. Usługa ta, mimo wysokiej atrakcyjności cenowej w porównaniu z przeciętnym kosztem wypłaty z obcego bankomatu, wciąż jest jeszcze rzadko wykorzystywana.

Jak przedstawiono w niniejszym materiale, wpłata gotówkowa na rachunek bankowy może być zrealizowana zarówno w bankach (średnia cena wynosi min. 13,53 zł, maks. 0,74%), na poczcie (średnia opłata waha się od 1,75 do 2,50 zł), jak i u pośredników finansowych (opłata waha się w przedziale od 0,99 zł do 1,99 zł). Tego typu transakcje dotyczą przede wszystkim comiesięcznych należności wobec tzw. masowych wierzycieli, a ich koszt kształtuje się różnie w zależności od podmiotu przyjmującego wpłatę, jak i rodzaju odbiorcy płatności.

Z punktu widzenia osoby wpłacającej usługą zbliżoną do wpłaty gotówkowej jest przekaz pieniężny. Usługa ta nie wymaga od wpłacającego ani od odbiorcy posiadania rachunku bankowego i w obrocie krajowym świadczona jest głównie przez Poczta Polską, natomiast w obrocie międzynarodowym w szczególności przez różne firmy, z których najbardziej znane to Western Union i MoneyGram.

Reasumując, powyżej opisane zmiany dotyczące analizowanego okresu, tj. od czerwca 2012 r. do grudnia 2012 r., można stwierdzić, że okres ten zakończył się wprowadzeniem zmian w zakresie opłat związanych bezpośrednio z:

1) obsługą konta osobistego (załącznik nr 1) :

- 9 podwyżek dokonanych przez 6 banków: Bank Handlowy w Warszawie, ING Bank Śląski SA, Bank Ochrony Środowiska SA, Bank Gospodarki Żywnościowej SA, Alior Bank SA, Deutsche Bank PBC SA.
- 3 obniżek dokonanych przez 2 banki: Bank Pocztowy SA oraz Crédit Agricole Bank Polska SA.

2) obsługą karty debetowej (załącznik nr 2) :

- 4 podwyżek wprowadzonych przez Bank BPH Spółka Akcyjna, Kredyt Bank SA, Bank Ochrony Środowiska SA oraz Euro Bank SA,
- 2 obniżek wprowadzonych przez Crédit Agricole Bank Polska SA.

Analizowany okres wyróżnił się skalą i ilością zmian w zakresie opłat za prowadzenie rachunku oraz, choć w mniejszym stopniu, za użytkowanie karty debetowej. Niemniej jednak były to usługi, które zdecydowanie skoncentrowały falę podwyżek lub innych zmian. Taki trend charakteryzował większość banków, choć należy wskazać na dwa, które zdecydowały się na obniżki: Crédit Agricole Bank Polska SA oraz po raz kolejny Bank Pocztowy SA.

Nadal aktualnym stwierdzeniem jest wniosek z poprzedniej analizy, który wskazywał, że aktywność i sposób komunikacji klienta z bankiem mają coraz większe znaczenie dla wysokości ponoszonych przez niego opłat związanych z prowadzeniem rachunku czy używaniem karty debetowej. Takie podejście banków dotknie szczególnie tradycyjnego klienta (czyli takiego, który preferuje płatność gotówką oraz kontakt bezpośredni z bankiem), który będzie musiał ponosić wyższe opłaty z tytułu korzystania z produktów bankowych w porównaniu z klientem bardziej otwartym na innowacje bankowe, w szczególności na bankowość elektroniczną. Potwierdzeniem słuszności tej tezy jest kontynuowanie przez banki polityki podwyższania opłat za korzystanie z usług wymagających od klienta kontaktu z placówką banku (polecenie przelewu realizowanego w oddziale lub przez telefon).

Porównanie opłat w złotych stosowanych przez polskie banki za prowadzenie rachunku bankowego oraz realizację wpłaty gotówkowej, polecenia przelewu i polecenia zapłaty na rachunki odbiorców w innych bankach dla klientów indywidualnych w czerwcu i w grudniu 2012 r.

L.p	Nazwa banku	Nazwa konta	Prowadzenie rachunku (miesięcznie)		Wpłaty gotówkowe				Polecenie przelewu						Polecenie zapłaty		Zlecenie stałe	
			czerwiec 2012 r.	grudzień 2012 r.	czerwiec 2012 r.		grudzień 2012 r.		Oddział czerwiec 2012 r.	Oddział grudzień 2012 r.	Telefon czerwiec 2012 r.	Telefon grudzień 2012 r.	Internet czerwiec 2012 r.	Internet grudzień 2012 r.	czerwiec 2012 r.	grudzień 2012 r.	czerwiec 2012 r.	grudzień 2012 r.
					min	max	min	max										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna	Superkonto	6,90	6,90	20,00	1,00%	20,00	1,00%	5,00	5,00	3,00	3,00	0,50	0,50	1,00	1,00	1,50	1,50
		Inteligo	0,00	0,00	-----	-----	-----	-----	-----	-----	5,00	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	CitiKonto	0,00	0,00 ¹	nie przyjmuje	nie przyjmuje	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Citiko Direct	0,00	0,00 ²	nie przyjmuje	nie przyjmuje	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3	ING Bank Śląski S.A.	Komfort	10,00	12,00 ³	nie przyjmuje	nie przyjmuje	9,00	9,00 ¹⁴	0,00	0,00 ¹⁵	0,00	0,00 ¹⁵	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Direct	0,00	0,00	nie przyjmuje	nie przyjmuje	9,00	9,00 ¹⁴	0,00	0,00 ¹⁵	0,00	0,00 ¹⁵	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4	Bank BPH Spółka Akcyjna	Kapitałne konto	9,99	9,99	15,00	0,75%	15,00	0,75%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Lubię to! Konto	0,00	0,00 ⁴	-----	-----	-----	-----	8,99	8,99	1,99	1,99	0,00	0,00	0,99	0,99	1,99	1,99
5	Bank Zachodni WBK S.A.	Wydajesz i zarabiasz	7,00 ⁵	7,00 ⁵	7,00	1,00%	7,00	1,00%	7,00	7,00	0,50	0,50 ¹⁶	0,50	0,50 ¹⁶	0,50	0,50	0,50	0,50
6	BRE Bank S.A. (MultiBank)	Multi konto ja/my (Active)	9,50	9,50	nie przyjmuje	nie przyjmuje	5,00	5,00	3,00	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		eKonto	0,00	0,00	nie przyjmuje	nie przyjmuje	-----	-----	4,00	4,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
7	Bank Millennium S.A.	Konto osobiste	7,00 ⁶	7,00 ⁶	30,00	1,00%	30,00	1,00%	5,00	5,00	2,00	2,00	0,50	0,50	0,00	0,00	0,50	0,50
8	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	Eurokonto Aktywne	5,99	5,99	25,00	1,00%	25,00	1,00%	4,99	4,99	2,00	2,00	0,50	0,50	0,00	0,00	1,00	1,00
9	Bank Pocztowy S.A.	Standard	0,00	0,00	10,00	0,50%	10,00	0,50%	4,00	0,00	4,00	4,00	0,00	0,00	4,00	0,00	0,00	0,00
10	Bank DnB NORD Polska S.A.	klassikk	9,00	9,00	10,00	0,50%	10,00	0,50%	5,00	5,00	4,00	4,00	0,50	0,50	1,00	1,00	0,50	0,50
11	Kredyt Bank S.A.	Ekstrakonto rachunek podstawowy	7,00	7,00	20,00	1,00%	20,00	1,00%	7,00	7,00	2,49	2,49	1,00	1,00	0,00	0,00	1,25	1,25
12	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Wyjątkowe	8,00	10,00	15,00	1,00%	15,00	1,00%	10,00	10,00	0,50	0,50	0,50	0,50	1,00	1,00	0,50	0,50
13	Deutsche Bank PBC S.A.	db Open	0,00	0,00	nie przyjmuje	nie przyjmuje	5,00	10,00	3,00	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
14	Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.	Plan Standard	6,90	7,50	15,00	0,60%	nie przyjmuje	5,00	7,00	4,00	5,00	1,00	1,00	0,00	0,00	1,50	1,50	
15	Krakowski Bank Spółdzielczy	brak nazwy	3,80	3,80	3,00	0,30%	3,00	0,30%	2,00	2,00	-----	-----	0,60	0,60	3,00	3,00	2,50	2,50
16	Alior Bank S.A.	osobiste	0,00	8,00 ⁷	8,00	0,50%	8,00	0,50%	6,00	6,00	5,00	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
17	Credit Agricole Bank Polska S.A.	PROSTOoszczędzające	8,00	4,00 ⁸	10,00	1,00%	10,00	1,00%	5,00	5,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		e-Konto	0,00	-----	-----	-----	10,00	-----	2,00	-----	0,00	-----	0,00	-----	0,00	-----	0,00	-----
18	Euro Bank S.A.	standard	0,00	0,00	10,00	0,60%	10,00	0,60%	2,95	2,95	-----	-----	-----	-----	-----	-----	2,95	2,95
		pakiet online	0,00 ⁹	0,00 ⁹	-----	-----	5,00	5,00	2,00	2,00	0,00	0,00	-----	-----	0,00	0,00	0,00	0,00
19	Polbank EFG S.A.	Mistrzowskie Konto Osobiste	6,00 ¹⁰	6,00 ¹⁰	nie przyjmuje	nie przyjmuje	7,00	7,00	3,00	3,00	0,00	0,00	-----	-----	-----	-----	2,00	2,00
20	Getin Noble Bank Spółka Akcyjna	Konto Optymalne Plus	0,00	0,00 ¹¹	nie przyjmuje	nie przyjmuje	5,99	5,99	2,49	2,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,70	0,70	0,00	0,00
21	Raiffeisen Bank Polska S.A.	Standard	0,00	0,00	nie przyjmuje	nie przyjmuje	10,00	10,00	5,00	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Comfort Direct	0,00	0,00	nie przyjmuje	nie przyjmuje	10,00	10,00	5,00	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22	BNP Paribas Bank Polska S.A.	Pakiet S	0,00	0,00	5,00	0,50%	5,00	0,50%	5,00	5,00	3,00	3,00	0,50	0,50	2,00	2,00	0,50	0,50
23	Nordea Bank Polska S.A.	Nordea Spektrum	0,00 ¹²	0,00 ¹²	15,00	0,50%	15,00	0,50%	9,00	9,00	5,00	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
suma			105,08	107,68	218,00	11,75%	203,00	11,15%	130,93	126,93	58,98	56,98	6,10	6,10	13,20	9,20	15,20	13,20
średnia arytmetyczna (poz. 1-23) dane za grudzień 2012 r. bez oferty banku Polbank EFG S.A.			4,57	4,89	13,63	0,73%	13,53	0,74%	5,69	5,77	2,81	2,85	0,28	0,29	0,63	0,44	0,66	0,60
suma kont internetowych			0,00	0,00	-----	-----	---	---	51,99	41,99	28,99	26,99	0,00	0,00	0,99	0,99	1,99	1,99
średnia arytmetyczna kont internetowych (poz. 1-23)			0,00	0,00	-----	-----	-----	-----	8,67	8,40	3,62	3,86	0,00	0,00	0,14	0,17	0,25	0,28
internetowych)10 (poz. 1-23) dane za grudzień 2012 r. bez oferty banku Polbank EFG S.A.			5,71	5,91	-----	-----	11,68	0,55%	-----	6,03	-----	2,62	-----	0,31	-----	0,32	-----	0,63

*	Wpłaty gotówkowe dotyczą klienta nieposiadającego rachunku w banku, chcącego przekazać środki na rachunek w innym banku.
**	W przypadku polecenia zapłaty i zlecenia stałego, jeżeli bank różnicuje opłaty ze względu na sposób jego realizacji (oddział, telefon, Internet), do porównania przyjęto najniższą stawkę.
¹	0 zł, jeśli wpływ na konto wynosi min. 2000 zł (poprzednio 1500 zł), w pozostałych przypadkach podniesienie opłaty do wysokości 9,50 zł (poprzednio 7 zł)
²	Wprowadzenie warunku, wpływu min. 2000 zł dla bezpłatnej obsługi konta, w pozostałych przypadkach opłata wynosi 7 zł .
³	Opłata obowiązuje od 29.12.2012 r. Dla rachunków otwieranych od dnia 29.04.2006 r. opłata za prowadzenie rachunku wynosi 50% opłaty obowiązującej dla Konta. Opłata w cenie promocyjnej pobierana jest przez następujący okres prowadzenia rachunku: miesiąc, w którym rachunek otwarto oraz przez 3 kolejne miesiące. Promocja obejmuje nowych Klientów, nieposiadających dotychczas w Banku rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego w złotych polskich. Promocja dotyczy wyłącznie jednego rachunku.
⁴	Z dniem 1 października 2012 r., nastąpiła zmiana nazwy konta z Sezam Direct na "Lubię to! Konto".
⁵	Bez opłat, gdy wpływ w danym miesiącu wynosi 1000 zł i więcej.
⁶	Opłata nie zostanie pobrana, jeżeli minimalne średnie saldo miesięczne na rachunku wynosi 5 000 zł.
⁷	Opłata nie jest pobierana gdy w danym miesiącu kalendarzowym innym niż miesiąc otwarcia ROR zanotowano wpływ z tytułu wynagrodzenia, stypendium, renty lub emerytury bądź gdy odnotowano jednorazowy wpływ z rachunku z innego banku na kwotę równą lub większą niż 2000 zł.
⁸	Z dniem 3.X.12 zmieniona oferta banku. Dotychczasowe analizowane konto Klasyczne zostało zastąpione kontem PROSTOoszczędzającym, a eKonto (typowo interentowe konto) zostało wycofane z oferty banku
⁹	0 zł gdy: suma wpływów na to konto w miesiącu kalendarzowym poprzedzającym pobranie opłaty wynosi min. 1000 zł, średnie saldo konta (z uwzględnieniem lokat i rachunków oszczędnościowych) w miesiącu kalendarzowym poprzedzającym pobranie opłaty wyniosło min. 10 000 zł, rachunek bieżący jest wykorzystywany do spłaty rat kredytu hipotecznego udzielonego przez Euro Bank S.A. W pozostałych przypadkach
¹⁰	Miesięczna opłata pobierana jest dla średniego miesięcznego salda: dla konta o wpływach do 999,99 zł opłata wynosi 6 zł, powyżej 1000 zł - brak opłaty.
¹¹	Opłata za prowadzenie nie jest pobierana gdy w ciągu poprzedniego miesiąca kalendarzowego zostały rozliczone transakcje bezgotówkowe kartami debetowymi wydanymi do rachunku na łączną kwotę min.300 zł.
¹²	0 zł jeśli średnie miesięczne wpływy na rachunek z ostatnich trzech miesięcy wynoszą 1500 zł. W pozostałych przypadkach opłata w wysokości 10,99 zł.
¹³	Opłata maksymalna wynosi 450 zł.
¹⁴	Istnieje możliwość za wyższą opłatą wynoszącą 10 zł dokonania przelewu w systemie Express ELIXIR
¹⁵	Istnieje możliwość za opłatą wynoszącą 5zł dokonania przelewu w systemie Express ELIXIR
¹⁶	Istnieje możliwość za wyższą opłatą wynoszącą 3 zł dokonania przelewu w systemie Express ELIXIR
	Średnie ważone zostały wyliczone przy zastosowaniu, jako wag, wielkości sum bilansowych danych banków.
...	Większość z analizowanych banków, poza kontem wybranym do analizy, oferuje również inne rachunki bankowe o różnej funkcjonalności i kierowanej do poszczególnych segmentów klientów, niekiedy o bardziej preferencyjnych warunkach, co pozwala klientowi na swobodę w dokonywaniu wyboru konta najlepiej dostosowanego do jego potrzeb. Ze względu jednak na porównywalność danych jak i na ograniczony zakres analizy w związku z przyjętą od 2005 r. zasadą uwzględniania w analizie tylko podstawowego typu rachunku bankowego, oferty takie nie mogły być w niej uwzględnione.

Źródło: Zestawienie sporządzone na podstawie tabel prowizji i opłat stosowanych przez wybrane banki w czerwcu 2012 r. i grudniu 2012 r., dostępnych na stronach internetowych tych banków.

Wysokość stosowanych przez polskie banki prowizji i opłat w złotych związanych z obsługą kart debetowych w grudniu 2012 r.

L.p	Nazwa banku	Nazwa karty debetowej	Wydanie karty	Opłata roczna	Opłata miesięczna za użytkowanie karty	Wypłata gotówki					Usługa cash back
						we własnych bankomatach / lub w przypadku braku	w bankomatach innych banków w kraju		za granicą		
							min	max	min	max	
1	2										
1	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna	PKO Ekspres		nie pobiera	3,50	0,00	0,00	0,00	10,00	3,00%	-----
2	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	Citicard	bez opłat	nie pobiera	5,00	0,00	0,00	-----	10,00	3,00% ¹	0,00
3	ING Bank Śląski S.A.	VISA	bez opłat	nie pobiera	7,00 ²	0,00	0,00	-----	-----	3,00%	0,00
4	Bank BPH Spółka Akcyjna	Maestro Sezam	bez opłat	nie pobiera	5,50 ³	0,00 ⁴	6,00	-----	12,00	2,50%	0,00
5	Bank Zachodni WBK S.A.	Visa Wydajesz i zarabiasz	bez opłat	nie pobiera	5,00	0,00	0,00	-----	5,00	-----	0,00
6	BRE Bank S.A. (MultiBank)	Visa Electron	bez opłat	nie pobiera	5,00	0,00	0,00	-----	10,00 ⁵	-----	0,00
7	Bank Millennium S.A.	Millennium Visa Konto	bez opłat	nie pobiera ⁶	3,00 ⁶	0,00	5,00 ⁷	-----	9,00	2,50%	0,00 ⁸
8	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	Maestro	bez opłat	nie pobiera	3,98 ⁹	0,00 ¹⁰	6,00	4,00%	10,00	4,00%	0,99
9	Bank Pocztowy S.A.	Visa Electron	bez opłat	nie pobiera	4,00	4,00 ¹¹	4,00 ¹¹	-----	4,00 ¹¹	-----	0,00
10	Bank DnB NORD Polska S.A.	Maestro, VISA	bez opłat	nie pobiera	bez opłat	0,00 ¹²	5,00	3,00%	5,00	3,00%	-----
11	Kredyt Bank S.A.	Visa Electron	bez opłat	nie pobiera	2,00	0,00 ¹³	5,00	3,00%	10,00	3,00%	-----
12	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Maestro	bez opłat	nie pobiera	3,00 ¹⁴	0,00	5,00 ¹⁵	-----	6,00	-----	-----
13	Deutsche Bank PBC S.A.	Visa Electron	bez opłat	nie pobiera	5,00 ¹⁶	0,00 ¹⁷	6,00	2,00%	6,00	2,00% ¹⁸	-----
14	Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.	karta debetowa do Planu	bez opłat	nie pobiera	4,00 ¹⁹	0,00 ²⁰	5,00 ²¹	3,00% ²¹	10,00	3,00%	0,50
15	Krakowski Bank Spółdzielczy	VISA Flag	bez opłat	nie pobiera	3,50	0,00 ²²	4,50	2,00%	5,50	2,00%	-----
16	Alior Bank S.A.	Karta do konta os	bez opłat	nie pobiera	5,00	0,00	0,00	-----	0,00	-----	0,00
17	Credit Agricole Bank Polska S.A.	Visa Electron	bez opłat	nie pobiera	3,00	0,00 ²³	5,00	-----	5,00 ²⁴	-----	0,00
18	Euro Bank S.A.	Visa Electron	bez opłat	nie pobiera	1,95	0,00	4,95	3,00%	9,95	3,00%	-----
19	Polbank EFG S.A.		bez opłat	nie pobiera	0,00 ²⁴	0,00 ²⁵	5,00	-----	10,00	-----	-----
20	Getin Noble Bank Spółka Akcyjna	MasterCard Debit	bez opłat	nie pobiera	3,99 ²⁶	0,00	5,00	4,50%	10,00	4,50%	----
		Visa Electron	bez opłat	nie pobiera	5,00 ²⁷	0,00	5,00	3,50%	10,00	4,50%	----
21	Raiffeisen Bank Polska S.A.	Visa Electron	nie pobiera	nie pobiera	7,00	0,00 ²⁸	0,00 ²⁹	-----	8,00 ²⁹	-----	-----
22	BNP Paribas Bank Polska S.A.	Visa/Mastercard	nie pobiera	nie pobiera	0,00	0,00	5,00	3,00%	7,00	3,00%	-----
23	Nordea Bank Polska S.A.	Visa Electron	nie pobiera	nie pobiera	1,50	0,00	0,00	-----	15,00	3,00% ³⁰	-----
suma (poz. 1-23)					81,92	4,00	76,45	31,00%	177,45	49,00%	1,49
średnia arytmetyczna (poz. 1-23, bez poz.19)					3,72	0,17	3,32	3,10%	8,07	3,06%	0,14

1	Opłata maksymalna za wypłatę gotówki z bankomatu za granicą wynosi 3% ale nie więcej niż 200 zł.
2	Opłata w wysokości 7 zł jest pobierana, jeżeli nie dokonano transakcji bezgotówkowych na kwotę min.100 zł w okresie miesiąca liczonego od 29 dnia każdego miesiąca do 28 dnia kolejnego miesiąca. Od 29.12.12 min. kwota wynosi 200 zł.
3	W przypadku dokonania min 4 transakcji bezgotówkowych w poprzednim miesiącu kalendarzowym, dowolnymi kartami płatniczymi wydanymi przez Bank na nazwisko i imię tego samego klienta, opłata zostanie obniżona do 2,5 zł.
4	Bez opłat również w bankomatach sieci Euronet.
5	W przypadku transakcji bezgotówkowych i wypłat gotówki, dokonanych w walucie innej niż waluta rozliczeniowa, MultiBank pobiera dodatkowo prowizję za przewalutowanie transakcji w wysokości do 2% wartości transakcji.
6	Zniesienie opłaty rocznej. Wprowadzenie opłaty miesięcznej w wysokości 3 zł. Opłata nie jest pobierana w pierwszym roku użytkowania karty w przypadku złożenia wniosku o konto osobiste i kartę Visa Konto poprzez stronę internetową Banku.
7	W bankomatach BZ WBK i Cash4you wynosi 1 zł.
8	Opłata w wysokości 0,50 zł nie jest pobierana do 31 grudnia 2013 r.
9	W przypadku rozliczenia przez Bank minimum 4 transakcji bezgotówkowych w danym miesiącu kalendarzowym dokonanych przez posiadacza/użytkownika karty dowolną posiadaną kartą (dotyczy kart debetowych oraz kart kredytowych wydawanych do wspólnego limitu kredytowego-w ramach jednej umowy kredytowej) w następnym miesiącu kalendarzowym opłata ulega obniżeniu do wysokości 1,99 zł.
10	Bez opłat również w bankomatach sieci Euronet.
11	Miesięczny limit bezpłatnych wypłat gotówki wynosi 2 szt.
12	W bankomatach sieci BZ WBK i Euronet bez opłat.
13	W bankomatach sieci Euronet i BZWBK bez opłat.
14	Zniesienie opłaty rocznej w wysokości 20 zł. Wprowadzenie opłaty miesięcznej w wysokości 3 zł.
15	Limit bezpłatnych wypłat wynosi 2 szt. w miesiącu, po wykorzystaniu limitu opłata wynosi 5 zł.
16	W przypadku wykonania przez klienta przy użyciu karty Visa Electron min. jednej transakcji finansowej w ciągu miesiąca kalendarzowego, Klient otrzymuje rabat w wysokości 4 zł (wcześniej 5 zł).
17	Bez opłat również w bankomatach sieci Euronet.
18	Zniesienie możliwości bezpłatnego wypłacania gotówki w bankomatach DB PBC S.A. oraz w sieci bankomatów grupy Deutsche Bank na świecie, Bank of America (Stany Zjednoczone), Scotiabank (Kanada, Chile, Meksyk), BNP Paribas (Francja), Westpac (Australia, Nowa Zelandia), Barclays (Wielka Brytania, Kenia, Mauritius, Tanzania, Zimbabwe) oraz w sieci bankomatów EURONET (na terenie Polski).
19	Opłata nie jest pobierana w przypadku dokonania operacji bezgotówkowych zaksięgowanych w cyklu prowizyjnym na kwotę min. 300 zł.
20	Bez opłat również w bankomatach sieci Euronet.
21	Opłata nie jest pobierana w przypadku wybrania przez klienta opcji ponoszenia dodatkowej miesięcznej opłaty w wysokości 5 zł, udostępniającej możliwość dokonywania bezpłatnych wypłat gotówki ze wszystkich bankomatów na terenie Polski.
22	Również w bankomatach BGŻ S.A., BPS S.A., KB S.A., PBS.
23	Dotyczy bankomatów należących do sieci BZ WBK.
24	Dodatkowa opłata za przewalutowanie do waluty rozliczeniowej (EUR) naliczana od wartości transakcji wykonanej w walucie innej niż PLN lub EUR, uwzględniona w kwocie transakcji wyrażonej w EUR.
24	Warunek dokonania minimum 5 transakcji bezgotówkowych kartą w miesiącu kalendarzowym, w innym przypadku opłata w wysokości 4 zł.
25	Bez opłat również w bankomatach sieci Euronet.
26	W przypadku dokonania transakcji bezgotówkowych kartą, które zostały zaksięgowane na rachunku klienta w danym miesiącu kalendarzowym na łączną kwotę min. 100 zł - brak opłaty za kartę.
27	W przypadku dokonania transakcji bezgotówkowych kartą, które zostały zaksięgowane na rachunku klienta w danym miesiącu kalendarzowym na łączną kwotę min.300 zł - brak opłaty za kartę.
28	0 PLN za pierwsze trzy wypłaty w miesiącu kalendarzowym, 4 PLN za każdą kolejną wypłatę.
29	3% wartości transakcji stanowi dodatkowa prowizja za przewalutowanie transakcji w walucie innej niż USD.
30	1% stanowi dodatkowa opłata za przewalutowanie kwoty operacji gotówkowej lub bezgotówkowej w przypadku, gdy waluta operacji jest inna niż PLN lub EUR.